

Βρυξέλλες, 6 Οκτωβρίου 2026
(OR. en)

14071/26

ECOFIN 1270
CLIMA 511
FIN 1401
ENV 1186
ENER 629
COMPET 1170
CADREFIN 420
ECB
EIB

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	2 Οκτωβρίου 2026
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2026) 525 final
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ σχετικά με την υλοποίηση του δανειακού μηχανισμού του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης το 2026, όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1229

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2026) 525 final.

συνημμ.: COM(2026) 525 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.10.2026
COM(2026) 525 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**σχετικά με την υλοποίηση του δανειακού μηχανισμού του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο
του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης το 2026, όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 του
κανονισμού (ΕΕ) 2021/1229**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την υλοποίηση του δανειακού μηχανισμού του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης το 2026, όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1229

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΠΕΛΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Το 2020 η Επιτροπή θέσπισε έναν Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης (στο εξής: ΜΔΜ) ως μέρος του επενδυτικού σχεδίου της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας¹, ώστε να διασφαλίσει ότι καμία ομάδα και καμία περιφέρεια δεν θα μείνει στο περιθώριο κατά τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία. Ο πρωταρχικός στόχος του μηχανισμού είναι να παρέχει υποστήριξη στις περιφέρειες και στα άτομα που πλήττονται περισσότερο και να συμβάλει στον μετριασμό του κοινωνικοοικονομικού κόστους της μετάβασης. Ο ΜΔΜ αποτελείται από τρεις πυλώνες: 1) το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, 2) ένα ειδικό καθεστώς δίκαιης μετάβασης στο πλαίσιο του προγράμματος InvestEU και 3) τον δανειακό μηχανισμό του δημόσιου τομέα (στο εξής: «ΔΜΔΤ» ή «Μηχανισμός»).

Η παρούσα πέμπτη ετήσια έκθεση υλοποίησης², η οποία καταρτίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3³ του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1229⁴ (στο εξής: κανονισμός ΔΜΔΤ), επικεντρώνεται στον τρίτο πυλώνα. Αποσκοπεί στην παροχή πληροφοριών σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής όσον αφορά την υλοποίηση του ΔΜΔΤ.

Η παρούσα έκθεση είναι συγκεντρωτική και καλύπτει το διάστημα από την έναρξη της υλοποίησης του ΔΜΔΤ έως τις 19 Ιουνίου 2026. Το υπόλοιπο του 2026 θα καλυφθεί στην επόμενη έκθεση σύμφωνα με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων όσον αφορά τον ΔΜΔΤ.

Η έκθεση παρέχει πληροφορίες σχετικά με i) τα αποτελέσματα της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων του ΔΜΔΤ, την πρώτη καταληκτική ημερομηνία της δεύτερης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων και τη συνολική σωρευτική απορρόφηση του προϋπολογισμού, ii) την τεχνική βοήθεια και iii) τα επόμενα βήματα.

1.1. Νομικό και δημοσιονομικό πλαίσιο του δανειακού μηχανισμού του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης

Ο ΔΜΔΤ θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1229 στις 14 Ιουλίου 2021.

Ο γενικός στόχος του ΔΜΔΤ είναι η αντιμετώπιση των σοβαρών κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων που απορρέουν από τη μετάβαση προς τους κλιματικούς και ενεργειακούς στόχους της ΕΕ για το 2030 και τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας στην ΕΕ

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Επενδυτικό Σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη» — Επενδυτικό Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας [COM(2020) 21 final της 14.1.2020].

² Η πρώτη έκθεση υλοποίησης υποβλήθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στις 7 Φεβρουαρίου 2023, η δεύτερη στις 21 Νοεμβρίου 2023, η τρίτη στις 30 Σεπτεμβρίου 2024 και η τέταρτη στις 6 Οκτωβρίου 2025.

³ Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού ΔΜΔΤ, «έως τις 31 Οκτωβρίου εκάστου ημερολογιακού έτους, αρχής γενομένης από το 2022, η Επιτροπή δημοσιεύει έκθεση σχετικά με την υλοποίηση του Μηχανισμού. Η εν λόγω έκθεση παρέχει πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο υλοποίησης του Μηχανισμού σε σχέση με τους στόχους, τις προϋποθέσεις και τους δείκτες επιδόσεών του».

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1229 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 2021, σχετικά με το δανειακό μηχανισμό του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης (ΕΕ L 274 της 30.7.2021, σ. 1).

έως το 2050 το αργότερο, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119⁵, προς όφελος των περιοχών της ΕΕ που προσδιορίζονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης⁶.

Ο ειδικός στόχος του ΔΜΔΤ είναι η μόχλευση επενδύσεων του δημόσιου τομέα οι οποίες αντιμετωπίζουν τις αναπτυξιακές ανάγκες των περιοχών που προσδιορίζονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, ο Μηχανισμός διευκολύνει τη χρηματοδότηση έργων που δεν παράγουν επαρκείς ροές ιδίων εσόδων για την κάλυψη του επενδυτικού τους κόστους και, με τον τρόπο αυτόν, αποφεύγεται ο παραγκωνισμός της δυνητικής στήριξης και των δυνητικών επενδύσεων από εναλλακτικούς πόρους.

Διατίθεται στήριξη για ευρύ φάσμα επενδύσεων. Ο ΔΜΔΤ μπορεί να στηρίζει επενδύσεις στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην πράσινη και βιώσιμη κινητικότητα, στην προώθηση του πράσινου υδρογόνου, σε αποδοτικά δίκτυα τηλεθέρμανσης, στη δημόσια έρευνα, στην ψηφιοποίηση, στις περιβαλλοντικές υποδομές για την έξυπνη διαχείριση αποβλήτων και υδάτων και σε πρωτοβουλίες δημόσιας υγείας.

Ο ΔΜΔΤ μπορεί επίσης να στηρίζει τη βιώσιμη ενέργεια, την ενεργειακή απόδοση και μέτρα ενσωμάτωσης, συμπεριλαμβανομένων των ανακαινίσεων και μετατροπών κτιρίων, την αστική ανανέωση και ανάπτυξη, τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, την αποκατάσταση και την απολύμανση της γης και των οικοσυστημάτων, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», και την υποστήριξη της βιοποικιλότητας, καθώς και την αναβάθμιση δεξιοτήτων και την απόκτηση νέων, τις υποδομές κατάρτισης και τις κοινωνικές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων παροχής φροντίδας και της κοινωνικής στέγασης⁷.

Ο κανονισμός ΔΜΔΤ προβλέπει συνολικό μέγιστο προϋπολογισμό ενωσιακής στήριξης ύψους 1,525 δισ. EUR για τη συνιστώσα επιχορήγησης του ΔΜΔΤ (συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής βοήθειας και της συμβουλευτικής στήριξης). Αυτός ο συνολικός προϋπολογισμός μειώθηκε κατά 150 εκατ. EUR το 2024 ως συνέπεια της αναθεώρησης του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (στο εξής: ΠΔΠ) 2021-2027 και κατά 175 εκατ. EUR το 2025 μετά την έγκριση του κανονισμού Omnibus (ΕΕ) 2025/2005⁸ με στόχο την ενίσχυση του προγράμματος InvestEU. Μετά τις εν λόγω ανακατανομές, το μέγιστο ύψος του διαθέσιμου προϋπολογισμού για τον ΔΜΔΤ ανέρχεται σε 1,2 δισ. EUR.

Στο πλαίσιο του ΔΜΔΤ, τα δάνεια που παρέχει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (στο εξής: ΕΤΕπ) ως εταίρος χρηματοδότησης συνδυάζονται με επιχορηγήσεις τις οποίες παρέχει η ΕΕ για τη στήριξη έργων που υποβάλλονται από φορείς του δημόσιου τομέα κατόπιν πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Η ΕΤΕπ θα διαθέσει έως και 6 δισ. EUR για τη δανειακή συνιστώσα του ΔΜΔΤ. Η ΕΤΕπ προσφέρει τρία είδη δανείων στο πλαίσιο του ΔΜΔΤ: επενδυτικά δάνεια (αυτόνομα έργα που χρηματοδοτούνται απευθείας από την ΕΤΕπ), δάνεια-πλαίσια (γνωστά και ως συστήματα δανειοδότησης, για την απευθείας χρηματοδότηση δέσμης προκαθορισμένων έργων) και δάνεια με διαμεσολάβηση για τη χρηματοδότηση μικρότερων έργων μέσω ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών της ΕΤΕπ.

Η συνιστώσα επιχορήγησης, η οποία υλοποιείται από τον Εκτελεστικό Οργανισμό για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον (CINEA), λαμβάνει τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 («ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα») (ΕΕ L 243 της 9.7.2021, σ. 1).

⁶ Όπως ορίζονται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΕΕ L 231 της 30.6.2021).

⁷ Βλ. αιτιολογική σκέψη 6 του κανονισμού ΔΜΔΤ.

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2025/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2025, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2015/1017, (ΕΕ) 2021/523, (ΕΕ) 2021/695 και (ΕΕ) 2021/1153 όσον αφορά την αύξηση της αποδοτικότητας της εγγύησης της ΕΕ του κανονισμού (ΕΕ) 2021/523 και την απλούστευση των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων (ΕΕ L, 2025/2005, 23.12.2025).

με τις δαπάνες, και το ύψος της καθορίζεται ως σταθερό ποσοστό του δανείου. Το ποσοστό αυτό ανέρχεται σε 15 %, ή σε 25 % εάν το έργο βρίσκεται σε λιγότερο αναπτυγμένη περιφέρεια⁹. Κατά συνέπεια, η παροχή επιχορήγησης εξαρτάται από τη χρηματοδότηση που έχει εγκριθεί από την ΕΤΕπ ή τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της¹⁰. Η πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων, η οποία παρέμενε ανοικτή έως το τέλος του 2025, κατανέμει τον διαθέσιμο προϋπολογισμό σε εθνικά μερίδια, με βάση τα ποσοστά των κονδυλίων του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (στο εξής: ΤΔΜ). Η δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων, η οποία αφορά την περίοδο 2026-2027, ομαδοποιεί τυχόν αχρησιμοποίητες εθνικές πιστώσεις, χωρίς εθνικά μερίδια.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΔΜΔΤ

2.1. Αποτελέσματα της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων του ΔΜΔΤ (2022-2025)

Στο πλαίσιο της εν λόγω πρόσκλησης, η οποία δρομολογήθηκε στις 19 Ιουλίου 2022, έχουν υποβληθεί 73 προτάσεις, 56 από τις οποίες κηρύχθηκαν επιλέξιμες και 45 έχουν επιλεγεί για χρηματοδότηση από την επιτροπή αξιολόγησης του ΔΜΔΤ. Τα αποτελέσματα κάθε καταληκτικής ημερομηνίας της πρόσκλησης παρουσιάζονται στο παράρτημα 1. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέχονται στις συμφωνίες επιχορήγησης και —στις περιπτώσεις στις οποίες η συμφωνία δεν έχει ακόμη υπογραφεί— στις αιτήσεις που επιλέχθηκαν για χρηματοδότηση, η Επιτροπή θα χορηγήσει εκτιμώμενο ποσό ύψους 482 εκατ. EUR.

Έως τον Ιούνιο του 2026 είχαν υπογραφεί 26 συμφωνίες επιχορήγησης έργων (βλ. περισσότερες λεπτομέρειες στην ενότητα 2.4), οι οποίες αντιστοιχούν σε ενωσιακή στήριξη ύψους περίπου 337,5 εκατ. EUR στο πλαίσιο της συνιστώσας επιχορήγησης του ΔΜΔΤ. Οι επιχορηγήσεις αυτές συνδυάζονται με χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ, ύψους περίπου 1,9 δισ. EUR υπό τη μορφή δανείων. Επιπλέον, τα υποστηριζόμενα έργα κινητοποιούν περαιτέρω χρηματοδότηση σε επίπεδο έργου, συμπεριλαμβανομένων των συνεισφορών από εθνικούς, περιφερειακούς και τοπικούς δημόσιους πόρους και, κατά περίπτωση, από ιδιωτικές πηγές χρηματοδότησης. Συνολικά, οι πράξεις που υπογράφηκαν αναμένεται να κινητοποιήσουν επενδύσεις που υπερβαίνουν τα 3,2 δισ. EUR.

Τα αποτελέσματα αυτά επιβεβαιώνουν, σύμφωνα με τα πορίσματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης¹¹, τον ρόλο μόχλευσης που διαδραματίζει η συνιστώσα επιχορήγησης στο πλαίσιο του Μηχανισμού. Συμπληρώνοντας τη δανειοδότηση της ΕΤΕπ, η στήριξη μέσω επιχορηγήσεων βοηθά να καταστούν οι επενδύσεις του δημόσιου τομέα οικονομικά βιώσιμες σε περιοχές που καλύπτονται από το Ταμείο και συμβάλλει στην πρόσθετη χρηματοδότηση σε επίπεδο έργου.

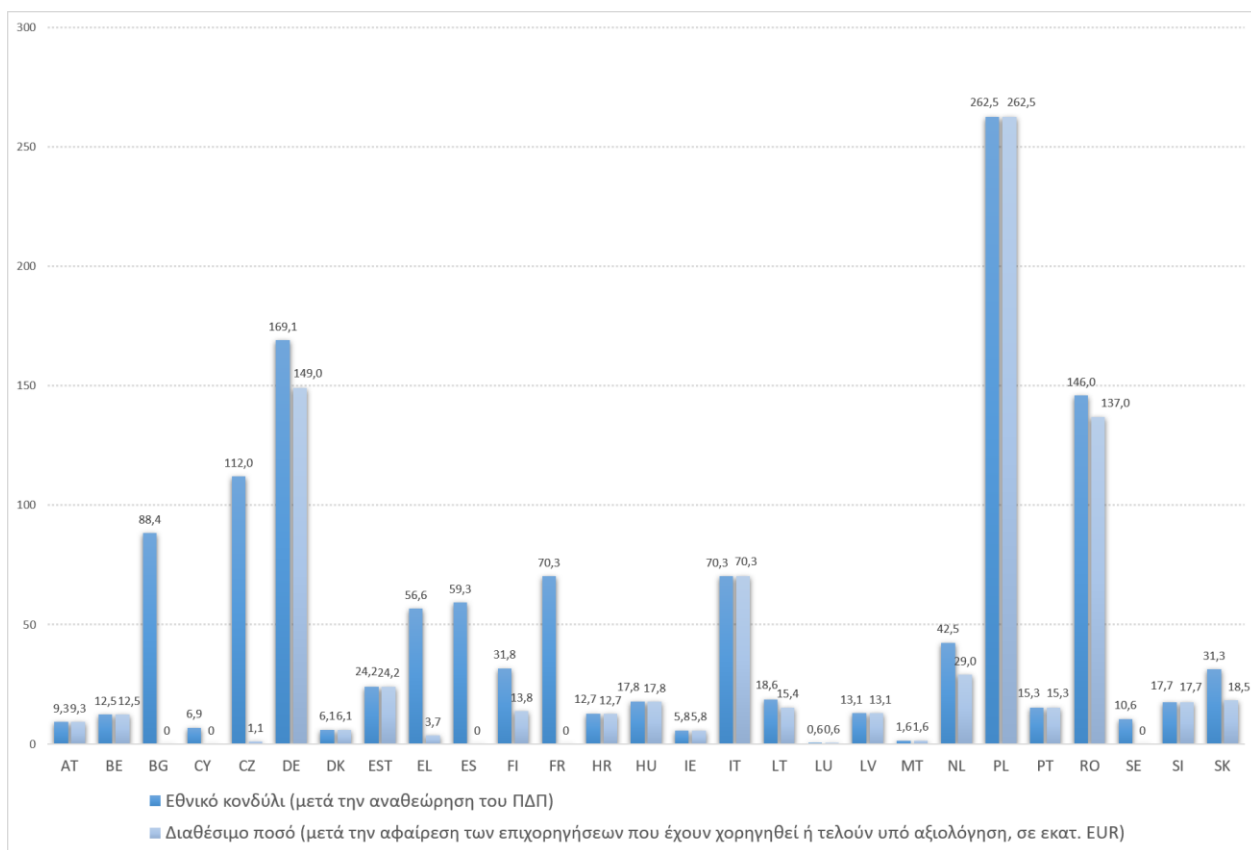
Τα εθνικά μερίδια για τη Βουλγαρία, την Ισπανία και τη Γαλλία έχουν κατανεμηθεί πλήρως, ενώ τα μερίδια για την Τσεχία, την Κύπρο και τη Σουηδία έχουν κατανεμηθεί σχεδόν πλήρως.

⁹ Βλ. άρθρο 11 του κανονισμού ΔΜΔΤ.

¹⁰ Άρθρο 18 του υποδείγματος συμφωνίας επιχορήγησης του ΜΔΜ, το οποίο είναι διαθέσιμο στη δικτυακή πύλη [Χρηματοδότηση και προσκλήσεις υποβολής προσφορών \(europa.eu\)](https://www.europa.eu).

¹¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Study to support the interim evaluation of the Public Sector Loan Facility (PSLF) – Final Report* [Μελέτη για την υποστήριξη της ενδιάμεσης αξιολόγησης του δανειακού μηχανισμού του δημόσιου τομέα (ΔΜΔΤ) — Τελική έκθεση], Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2025. DOI: 10.2776/8746618.

Γράφημα 1 Εθνικά μερίδια και η απορρόφησή τους μέσω χορηγούμενων ή υπό αξιολόγηση επιχορηγήσεων¹²

Δεδομένου ότι ο ΔΜΔΤ ήταν ένα νέο μέσο, οι δραστηριότητες ενημέρωσης διαδραμάτισαν καίριο ρόλο κατά την υλοποίηση της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Σε αρχική φάση, η αξιοποίηση παρέμεινε περιορισμένη, αντικατοπτρίζοντας τον νεωτερικό χαρακτήρα του Μηχανισμού, την πολυπλοκότητα του συνδυασμού ενωσιακής επιχορήγησης με δάνεια της ΕΤΕπ σε σχέση με τις παραδοσιακές ενωσιακές επιχορηγήσεις, καθώς και τις διαφορετικές δανειοληπτικές ικανότητες και διοικητικές συνθήκες των δυνητικών δικαιούχων στα διάφορα κράτη μέλη. Τα στοιχεία αυτά προσδιορίστηκαν επίσης στην ενδιάμεση αξιολόγηση ως παράγοντες που επηρεάζουν τον ρυθμό και τη γεωγραφική κατανομή της αξιοποίησης στο πλαίσιο της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΕΤΕπ, έκανε στοχευμένες προσπάθειες επικοινωνίας για την αύξηση της προβολής, τη βελτίωση της κατανόησης του Μηχανισμού από τους συμφεροντούχους και τη στήριξη των δυνητικών δικαιούχων καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων.

Προσεγγίστηκαν όλα τα κράτη μέλη και τους προσφέρθηκαν ειδικές ενημερωτικές συνεδρίες στις οποίες παρουσιάστηκαν τα κύρια χαρακτηριστικά του ΔΜΔΤ και η διαδικασία υποβολής αιτήσεων. Επιπροσθέτως, οι προσπάθειες επικοινωνίας εστίασαν σε δυνητικούς δικαιούχους από ευρύ φάσμα τομέων που σχετίζονται με τις δημόσιες υπηρεσίες, μεταξύ άλλων μέσω της συνεργασίας με ενώσεις και τομεακά δίκτυα που έχουν την έδρα τους στις Βρυξέλλες.

Οι δραστηριότητες αυτές συμπληρώθηκαν με συνεχή επικοινωνία μέσω εκδηλώσεων, συνεδριάσεων, δημοσιεύσεων, μέσων κοινωνικής δικτύωσης και στοχευμένου υλικού, καθώς και με συμβουλευτική στήριξη που παρείχε η ΕΤΕπ, η οποία συνέβαλε στην ανάπτυξη μιας σειράς

¹² Τα εθνικά κονδύλια αντικατοπτρίζουν προσαρμογές μετά την αναθεώρηση του ΠΔΠ 2021-2027. Τα διαθέσιμα ποσά αντιπροσωπεύουν τους εναπομείναντες εθνικούς προϋπολογισμούς, μετά την αφαίρεση των επιχορηγήσεων που είχαν χορηγηθεί ή τελούσαν υπό αξιολόγηση κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης.

ώριμων έργων. Τα στοιχεία που αποδεικνύουν την αύξηση της ενημέρωσης αντικατοπτρίζονται όχι μόνο στη σταδιακή αύξηση της αξιοποίησης του Μηχανισμού, αλλά και στον αυξανόμενο αριθμό φορέων υλοποίησης έργων που συνεργάζονται με την Επιτροπή και τους εταίρους της αναζητώντας καθοδήγηση σχετικά με τον ΔΜΔΤ.

Με την πάροδο του χρόνου, οι δραστηριότητες αυτές στήριξαν την ανάπτυξη μιας ισχυρότερης δέσμης αιτήσεων προς το τέλος της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων και κατά το εναρκτήριο στάδιο της δεύτερης πρόσκλησης.

2.2. Δεύτερη πρόσκληση του ΔΜΔΤ

Η δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων του ΔΜΔΤ δρομολογήθηκε τον Οκτώβριο του 2025. Η πρόσκληση είναι ανοικτή σε όλα τα κράτη μέλη σε ανταγωνιστική βάση, χωρίς εκ των προτέρων καταναμεμένα εθνικά κονδύλια, και καλύπτει την περίοδο 2026-2027. Στις 14 Νοεμβρίου 2025 διοργανώθηκε ενημερωτική ημερίδα μετά τη δρομολόγηση της πρόσκλησης.

Η πρώτη καταληκτική ημερομηνία της, που ορίστηκε στις 27 Ιανουαρίου 2026, προσέλκυσε υψηλό ενδιαφέρον. Αιτούντες από 10 κράτη μέλη (DE, FR, CZ, CY, EL, ES, IE, IT, RO, SE) υπέβαλαν 30 προτάσεις, με συνολικό αίτημα επιχορήγησης ύψους 1,24 δισ. EUR. Κατόπιν αξιολόγησης του παραδεκτού και της επιλεξιμότητας των εν λόγω προτάσεων, 21 προτάσεις κρίθηκαν παραδεκτές και επιλέξιμες. Οι προτάσεις αυτές, οι οποίες υποβλήθηκαν από αιτούντες από 6 κράτη μέλη (CY, CZ, EL, ES, FR, SE), αντιστοιχούν σε συνολική αιτούμενη συνεισφορά ύψους περίπου 783 εκατ. EUR.

Και οι 21 παραδεκτές και επιλέξιμες προτάσεις υποβλήθηκαν σε τεχνική αξιολόγηση από την Επιτροπή. Από αυτές, 18 προτάσεις πληρούσαν τα κατώτατα όρια αξιολόγησης και αντιστοιχούσαν σε συνολικό αιτούμενο ποσό επιχορήγησης ύψους 633 εκατ. EUR. Τρεις προτάσεις, με συνολικό αιτούμενο ποσό 150 εκατ. EUR, δεν επιλέχθηκαν λόγω ανεπαρκούς βαθμολογίας σε σχέση με ένα ή περισσότερα κριτήρια ανάθεσης.

Σύμφωνα με τους κανόνες της πρόσκλησης, οι προτάσεις κατατάχθηκαν με βάση τη βαθμολογία αξιολόγησής τους. Στις περιπτώσεις ισοβαθμίας, δόθηκε προτεραιότητα, κατά φθίνουσα σειρά, i) σε έργα που βρίσκονται σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, ii) σε έργα που συμβάλλουν άμεσα στους στόχους της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια και iii) σε έργα που υλοποιούνται από αιτούντες με καθιερωμένα σχέδια απανθρακοποίησης.

Ο τελικός αριθμός των προτάσεων που θα χρηματοδοτηθούν, καθώς και εκείνων που θα εγγραφούν στον εφεδρικό κατάλογο, θα εξαρτηθεί από τον διαθέσιμο προϋπολογισμό, όπως περιγράφεται αναλυτικότερα στην ενότητα 2.3.

2.3. Συνολική σωρευτική υλοποίηση

Το συνολικό αιτούμενο ποσό επιχορήγησης ύψους 633 εκατ. EUR για τις επιτυχείς προτάσεις στο πλαίσιο της δεύτερης πρόσκλησης υπερβαίνει, στο παρόν στάδιο, τον διαθέσιμο εναπομείναντα προϋπολογισμό μετά την πρώτη πρόσκληση (354,92 εκατ. EUR). Η πραγματική απορρόφηση του προϋπολογισμού που θα δεσμευτεί μετά την απόφαση επιλογής θα εξαρτηθεί από διάφορους παράγοντες, μεταξύ άλλων από το πραγματικό ποσό των υπογεγραμμένων δανείων της ΕΤΕπ και από την ευθυγράμμιση ως προς το πεδίο εφαρμογής των προτάσεων που περιλαμβάνονται στις αιτήσεις επιχορήγησης.

Στο πλαίσιο αυτό, τα πρώτα επτά έργα του καταλόγου κατάταξης μπορούν ήδη να χρηματοδοτηθούν. Τα υπόλοιπα έντεκα έργα τα οποία επιλέχθηκαν από την επιτροπή αξιολόγησης θα συμπεριληφθούν σε εφεδρικό κατάλογο, εν αναμονή της διαθεσιμότητας μελλοντικών επανεισροών του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων (στο εξής: ΕΤΣΕ).

Επιπλέον, οι επόμενες προθεσμίες υποβολής θα καθοριστούν επίσης με βάση τη διαθεσιμότητα μελλοντικών επανεισροών του ΕΤΣΕ.

2.4. Έργα που χρηματοδοτήθηκαν από τον ΔΜΔΤ

Τα υποστηριζόμενα έργα αντικατοπτρίζουν το ευρύ πεδίο εφαρμογής των επιλέξιμων δράσεων στο πλαίσιο του κανονισμού ΔΜΔΤ και ευθυγραμμίζονται με τους στόχους του ΜΔΜ. Ειδικότερα, οι επενδύσεις εστιάζουν στα εξής: βιώσιμη κινητικότητα, η οποία αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μερίδιο των υπογεγραμμένων επιχορηγήσεων (περίπου 131,8 εκατ. EUR), συμπεριλαμβανομένων του εκσυγχρονισμού των σιδηροδρόμων, των επεκτάσεων γραμμών τραμ και των συστημάτων μεταφορών μηδενικών εκπομπών· ενεργειακή απόδοση και ενεργειακές υποδομές, όπως δίκτυα τηλεθέρμανσης και αναβαθμίσεις των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας· αστική ανανέωση και ανάπλαση, συμπεριλαμβανομένου του εκσυγχρονισμού των δημόσιων υποδομών· κοινωνικές υποδομές, όπως σχολεία, εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης και στέγαση· και υποδομές διαχείρισης υδάτων και αποβλήτων. Λεπτομερής κατάλογος των έργων που έχουν χρηματοδοτηθεί μέχρι στιγμής παρατίθεται στο παράρτημα 2.

Στο παρόν στάδιο, έχουν ήδη υλοποιηθεί πλήρως πέντε έργα, τα οποία αποτελούν συγκεκριμένα παραδείγματα παράδοσης έργων στο πλαίσιο του Μηχανισμού. Σε αυτά περιλαμβάνονται ένα έργο βιώσιμης αστικής κινητικότητας στη Γαλλία για την επέκταση μιας γραμμής τραμ και τέσσερα έργα στην Τσεχία, τα οποία καλύπτουν τον εκσυγχρονισμό των σιδηροδρομικών υποδομών, την αστική ανάπλαση, τις βελτιώσεις ενεργειακής απόδοσης και τις κοινωνικές υποδομές.

Όσον αφορά το είδος του δανείου που αντιστοιχεί στις είκοσι έξι υπογεγραμμένες συμφωνίες επιχορήγησης, 21 από τα έργα είναι αυτοτελή επενδυτικά δάνεια και 5 βασίζονται σε σύστημα δανειοδότησης¹³. Τον Ιούνιο του 2025 υπογράφηκε η πρώτη συμφωνία επιχορήγησης που συνδέεται με δάνειο με διαμεσολάβηση το οποίο χορήγησε η Εθνική Τράπεζα Ανάπτυξης στην Τσεχία από πόρους της ΕΤΕπ.

Ο κανονισμός ΔΜΔΤ απαιτεί από την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με τους ακόλουθους βασικούς δείκτες επιδόσεων (στο εξής: ΒΔΕ): μείωση των εκπομπών CO₂, αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν και αριθμός ατόμων που προσεγγίστηκαν. Με βάση τις πληροφορίες που υπέβαλαν οι δικαιούχοι του ΔΜΔΤ, η μείωση εκπομπών CO₂ εκτιμάται σε 204 621 τόνους ετησίως. Τα έργα που χρηματοδοτούνται από τον εν λόγω μηχανισμό αναμένεται να δημιουργήσουν 11 577 θέσεις εργασίας και να ωφελήσουν πάνω από 7 εκατομμύρια άτομα μέσω της αντιμετώπισης αναγκών περιφερειακής ανάπτυξης. Στο παράρτημα 3 περιλαμβάνεται διάγραμμα όπου παρουσιάζονται οι συγκεντρωτικοί ΒΔΕ, οι οποίοι διαρθρώνονται σύμφωνα με το παράρτημα II του κανονισμού ΔΜΔΤ.

3. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες της ΕΤΕπ είναι διαθέσιμες στο πλαίσιο του συμβουλευτικού κόμβου InvestEU για την προετοιμασία, την ανάπτυξη και την υλοποίηση επιλέξιμων έργων¹⁴. Έως τις 19 Ιουνίου 2026 είχε παρασχεθεί στους δικαιούχους συμβουλευτική συνδρομή για τη στήριξη του ΔΜΔΤ στην Αυστρία, τη Βουλγαρία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, τη Δανία, την Ελλάδα, την Ιρλανδία, την Ισπανία, την Κύπρο, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία, τη Σουηδία, την Τσεχία και τη Φινλανδία¹⁵,

¹³ Προς αποφυγή αμφιβολιών, τα έργα που λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ στο πλαίσιο δανείου με διαμεσολάβηση αντιμετωπίζονται ως αυτοτελή έργα.

¹⁴ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. ενότητα 2.1.4 της πρώτης έκθεσης υλοποίησης του ΔΜΔΤ και ενότητα 2.2 της δεύτερης έκθεσης υλοποίησης του ΔΜΔΤ.

¹⁵ Ορισμένες από τις συμβουλευτικές δραστηριότητες στην Ελλάδα, τη Γαλλία και την Κύπρο δρομολογήθηκαν πριν από τη θέσπιση του ΔΜΔΤ και, ως εκ τούτου, χρηματοδοτήθηκαν από άλλες πηγές, όπως από τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών (Ελλάδα) και από το σκέλος περί βιώσιμων υποδομών του συμβουλευτικού κόμβου InvestEU (Γαλλία και Κύπρος).

ύψους 22,5 εκατ. EUR. Ο κατάλογος των αναθέσεων παροχής συμβουλών παρατίθεται στο παράρτημα 4.

Η συμβουλευτική υπηρεσία της ΕΤΕπ οριοθετείται και προσαρμόζεται στις ειδικές ανάγκες των επιμέρους φορέων υλοποίησης έργων και περιλάμβανε από γενική καθοδήγηση για τον εντοπισμό των κατάλληλων έργων και στήριξη κατά τα αρχικά στάδια για την κατάρτιση επενδυτικών προγραμμάτων έως παροχή συμβουλών για την ανάπτυξη έργων και στήριξη κατά την υποβολή αιτήσεων για τις επιχορηγήσεις του ΔΜΔΤ. Επιπλέον, η ΕΤΕπ συμμετείχε σε δραστηριότητες ελέγχου, οριοθέτησης του πεδίου εφαρμογής και διάδοσης με σκοπό τον εντοπισμό και τη στήριξη έργων που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τη χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΔΜΔΤ.

Η παροχή συμβουλών από την ΕΤΕπ ενίσχυσε τη ζήτηση για στήριξη από τον ΔΜΔΤ μέσω πέντε αξόνων εργασίας:

- i. **Άμεση παροχή συμβουλευτικής στήριξης** σε μεμονωμένους φορείς υλοποίησης, δανειολήπτες αυτόνομων επενδυτικών δανείων, μέσω ευρέος φάσματος συμβουλευτικών υπηρεσιών κατά τις φάσεις προετοιμασίας και υλοποίησης, καθώς και με την παροχή συνδρομής για τις αιτήσεις επιχορήγησης.
- ii. **Στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων** για μη τραπεζικά ιδρύματα, τα οποία συνήθως ενεργούν ως φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης έργων μικρότερου μεγέθους, για την ανάπτυξη διοικητικής και επιχειρησιακής ικανότητας όσον αφορά τον έλεγχο, την επιλογή, την ιεράρχηση, την παρακολούθηση ή τον με άλλο τρόπο συντονισμό διαφόρων επιμέρους έργων με αποτελεσματικό τρόπο.
- iii. **«Έμμεση» παροχή συμβουλευτικής στήριξης** σε τελικούς δικαιούχους δανείων με διαμεσολάβηση ή δανείων-πλαισίων μέσω τυποποιημένης δέσμης μέτρων στήριξης που αποσκοπούν στη βελτίωση της ορθότητας των προτάσεων και τη συμμόρφωσή τους με τις εφαρμοστέες πολιτικές δανειοδότησης.
- iv. **Παροχή συμβουλών για την ανάπτυξη της αγοράς** σε επίπεδο κρατών μελών για τον προσδιορισμό της δυνητικής ζήτησης για στήριξη από τον ΔΜΔΤ και για τη διαπίστωση της καταλληλότητας των διαθέσιμων χρηματοπιστωτικών προϊόντων του ΔΜΔΤ.
- v. **Έλεγχος, οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής και διάδοση** με στόχο την προώθηση της χρήσης του Μηχανισμού, τον εντοπισμό κατάλληλων έργων και την κατά προτεραιότητα ιεράρχησή τους, καθώς και την παροχή γενικής καθοδήγησης σχετικά με τις αιτήσεις επιχορήγησης του ΔΜΔΤ.

Πέραν των υπηρεσιών που παρέχονται από την ΕΤΕπ μέσω του συμβουλευτικού κόμβου InvestEU, αναπτύχθηκαν υπηρεσίες παροχής συμβουλών από την Επιτροπή κατόπιν αιτήματος της Τσεχίας, της Ελλάδας και της Σλοβακίας με στόχο την ενημέρωση σχετικά με τον ΔΜΔΤ, καθώς και τον προσδιορισμό και την ανάπτυξη προτάσεων για έργα. Η Επιτροπή παρείχε τεχνική βοήθεια για την Τσεχία, και το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης (TSI)¹⁶ παρέχει στήριξη στη Σλοβακία. Στο πλαίσιο των δύο συμβάσεων παρέχεται ευρύ φάσμα υπηρεσιών που αφορούν, μεταξύ άλλων, την ενημέρωση, την κινητοποίηση δυνητικών δικαιούχων στις περιφέρειες των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης, καθώς και τον έλεγχο ιδεών έργων.

Η Ελλάδα επωφελήθηκε από την ευρύτερη στήριξη στο πλαίσιο του TSI για την εφαρμογή και των τριών πυλώνων του ΜΔΜ. Ζήτησε επίσης στήριξη στο πλαίσιο του μηχανισμού JTP Groundwork¹⁷

¹⁶ [TSI - How it works - Reforms and Investments - European Commission \(TSI — Πώς λειτουργεί — Μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις — Ευρωπαϊκή Επιτροπή\).](#)

¹⁷ [Inforegio - Just Transition Fund \(Inforegio — Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης\) \(europa.eu\).](#)

για τον εντοπισμό έργων και την επακόλουθη κατάρτιση προτάσεων έργων που θα υποβληθούν για χρηματοδότηση από τον ΔΜΔΤ στην περιφέρεια Πελοποννήσου.

Η Επιτροπή και η ΕΤΕπ συμμετέχουν στην παρακολούθηση της υλοποίησης των αναθέσεων παροχής συμβουλών, ώστε να διασφαλίζουν τη συμπληρωματικότητά τους με άλλες συμβουλευτικές δραστηριότητες στα δικαιούχα κράτη μέλη.

4. ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Οι επόμενες προθεσμίες υποβολής θα αποφασιστούν ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των επανεισροών του ΕΤΣΕ για τον Μηχανισμό.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο δανειακός μηχανισμός του δημόσιου τομέα είναι ένα μέσο που επιδιώκει να διασφαλίσει τη δίκαιη και κοινωνικά βιώσιμη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, δεδομένου του καίριου ρόλου που διαδραματίζει ο δημόσιος τομέας στην αντιμετώπιση των ανεπαρειών της αγοράς.

Η πρώτη και η δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων του ΔΜΔΤ έχουν δρομολογηθεί και ο προϋπολογισμός του Μηχανισμού πλησιάζει στην πλήρη υλοποίησή του, ενώ περισσότερα δυνητικά έργα βρίσκονται στο στάδιο της προετοιμασίας. Η εξέλιξη αυτή θα πρέπει επίσης να εξεταστεί υπό το πρίσμα των διδαγμάτων εφαρμογής που εντοπίστηκαν από την ενδιάμεση αξιολόγηση. Η αρχική αξιοποίηση επηρεάστηκε από τον νεωτερικό χαρακτήρα του Μηχανισμού, από την πολυπλοκότητα του συνδυασμού της στήριξης μέσω ενωσιακών επιχορηγήσεων με τη δανειοδότηση της ΕΤΕπ σε σχέση με τις μη μεικτές ενωσιακές επιχορηγήσεις, από τις διαφορετικές δανειοληπτικές και διοικητικές ικανότητες μεταξύ των κρατών μελών και των δημόσιων φορέων υλοποίησης, καθώς και από τη διαθεσιμότητα άλλων πηγών χρηματοδότησης. Ταυτόχρονα, με την αξιολόγηση επισημάνθηκε ότι η αυξημένη ενημέρωση, η συμβουλευτική στήριξη και η σταδιακή ανάπτυξη μιας σειράς ώριμων έργων αναμενόταν να στηρίζουν την ενίσχυση της ζήτησης με την πάροδο του χρόνου. Στο πλαίσιο αυτό, οι συμβουλευτικές υπηρεσίες έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο βοηθώντας τους δυνητικούς δικαιούχους να εντοπίζουν κατάλληλα έργα, να βελτιώνουν την ωριμότητα των έργων και να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του Μηχανισμού.

Έως τις 19 Ιουνίου 2026, η επιτροπή αξιολόγησης του ΔΜΔΤ είχε επιλέξει συνολικά 63 προτάσεις έργων που αντιπροσώπευαν εκτιμώμενο ποσό επιχορήγησης περίπου 1,1 δισ. EUR και αντίστοιχο ποσό δανείου περίπου 5,5 δισ. EUR. Συνολικά έχουν υπογραφεί 26 συμφωνίες επιχορήγησης και έχει αρχίσει η υλοποίηση των αντίστοιχων έργων.

Η Επιτροπή, σε συνεργασία με την ΕΤΕπ, θα εξακολουθήσει να κάνει προσπάθειες για τη μεγιστοποίηση του δυναμικού του ΔΜΔΤ κατά τη διάρκεια της δεύτερης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Η επόμενη προθεσμία υποβολής θα αποφασιστεί με βάση τη διαθεσιμότητα των επανεισροών του ΕΤΣΕ.